

Ídnaðarútbygging — loysunnarorð í sjeytiárunum

(Framhald)

Grótidnaðurinn

Grótidnaðurinn ber til at útbygging. Ein sér t. d., at skreytlutirnir eru soluvora. Grótið er nýtt, lígt sum prýði uttanvegga, og eitt sindur av áhuga er eisini uttanlands fyrri foroykskum gróti. Kanningararbeiði er gjørt her; men, skal óivað gerast meira við solusíðuna, áðrenn ílagt verður í nýttbygging til maskinur o. a.

Kemiskur ídnaður

Kemiskur ídnaður vindur ógvuliga nógv uppá seg allastaðni. Tí er neyðugt at seta í gongd kanningar, víðvíkjandi hvat framleiddast kann innan hetta ókið her hjá okkum. Føroyingar eiga úti fleiri kemiverkfrøðingar, teir vilja óivað hava áhuga fyrri at taka lut í hesum arbeiði.

Sertráttur innan kemiokið er plastídnaðurinn. Her er longu prógvað, at til ber at gera isoleringstílfar. Nú verður hvat víðari á emballagukinum, fiskakassakokinum o. s. fr.

Á hesum ógvuliga fjølbroytta kemioki eru óivað fleiri greinir vit kundu tíkið upp.

Fiskiídnaðurinn

Innan fiskivinnuna eru hend stór framstíg, serliga hvat endurnýggjan og umleggan av fiskiskipaflotanum víðvíkur. Henda leið vil framvegis verða

broytt í mongum av teim bygðum, har smærri flakavirki eru sett á stovn, og menn hava fingið sær bátar. Tær royndir, sum gjordar eru vit at knýta stórar útróðrabátar at ávisum virki, hava sýnt, at her er gongd leið til tryggjan av ráðevni til hesi virki.

Tað initiativ, tikið bleiv á Eiði, hevur eftir fáum árum borið við sær, at í dag eru bert 3 bygdir, sum hava stórri meðalskattaintöku pr. íbúgva.

Á Toftum eru fingin líkandi úrslit, sum tey á Eiði, bert eftir einum ári, har er nútímans útróðrabátur knýttur at virkinum.

Eiðismenn eru farnir undir at fáa sær ein tilkan gjøgnum-rationaliseraðan 100 tons bát.

Tann royndin við nýggjum útróðrabátaslogum sum Vestmanna Skipasmiðja er farin undir at gera, sær sostatt út til at hepnast væl.

Fleiri av teim nærum avskrivadu linubátunum, sum ikki hava maskinorku til troling, kunnu koma at gagna einstokum flakavirkjum um linuraksturinn, nú egningsmaskinarnar tykist vera komin undir land, kann rationaliserast og biligerast, so sum menn hava roynt við Stapatypuni. At virkjunum má tryggjast javna rávoru-tilførslu frá stórrí bátum, umframt tað sum smábátarnir veida, er eyðsæð. Hetta verður at taka við í myndina, tá arbeiði verður við umleggan av linubátasflotanum.

Stórt tal av linubátunum fer

eitt nútímans hermetikkvirki standa. Tá aðrir kunnu nýta saltada, súrgaðu ella kryddrada tunnusild okkara í hermetikkídnaði sínum, skuldu vit sjálvir eisini verið førir til tess. Men eisini á hesum øki er neyðugt, at vit eru sera ansin og útbúgva okkum eitt líð av dugnaligum handilsfólki til marknaðarkanningar og solu arbeiði.

Nýroynd innan fiskivinnu

Nýroynd innan felagshættir

Forvitnisligt arbeiði við aling av silum í hyljum á landi og byrgingum og búrum á sjógví verður gjørt av nýstovnaða partafelagnum »Fiskaaling«. Menn hava vónir um munandi útflytning eftir stuttum áramáli. So stóran áhuga hevur henda roynd, at aðrir longu gera fyrireikingar til at fáa sær hyljar og byrgingar.

Við undirtöku frá øllum flokkum á tingi var felagið stovnað við frá 50 pst. frá almannari síðu og 50 pst. frá einstaklingum, her er so talan um at ganga nýggja leið innan felagshættirnar; men hetta verður at hepnast væl. Innan ídnað hava teir stovnað slík felag í Fraklandi, Svøríki, Ítaligu og aðrastaðni við, við góðum úrsliti.

Annað aliarbeiði, sum gjørt verður, víðvíkur kraklingi. Kraklingur er niðursjóðaður dýrur matur og góð solavora.

Stuðlan av verandi ídnaði

Útbygging av ídnaði, sum er komin í gongd her heima, verður neyðug. Kappingin við útheimin veksur og hetta uttan mun til um vit eru limir av einari marknaðarsamgongu ella aðrari, ella um vit eru heilt uttanfyri samgongurnar.

Klædnaidnaðurinn, garnavirki, snoris-, tog- og teymavirki, spinnarir, tótingarvirki, emballaguvirki, grótvirki, matvørvirki og onnur fleiri mugu framvegis stuðlast og hava møguleika fyrri útbygging skal ikki missast á nokrum øki, meðan arbeiði verður á øðrum.

Figgjanarmøguleikar

Tær lógir, sum galdandi hava verið, galda framvegis, og teir móguleikar, verið hava, finnast enn, og hava lut í ti, at nakað er komið ávegis.

Her kunnu nevast: Heimildin hjá landsstýrinum til at veðhalda fyrri ídnaðarlánun (smærri virkislán).

»Egnsudvíklingslógin«, »Erhvervslånefondene«.

Stapin, — fyrsti útróðrabátur av hesum slagi.

Studningur til skipasmið og heimildin til sáttmála- og byggi lánsveðhald fyrri nýbygging av skipum.

Realkreditstovnurin — lán til stórrí húsabygging sum skrivstovuhús o. t. 60 millióna grunnurin, sum sitandi stýri hevur fingið ókt við 54 milj. kr., hevur verið við til at skapa fortreytirnar fyrri, at ídnaðurin kann fáa fótir undir seg. Yvir honum eru samferðsluviðurskiftini bót munandi. Ein fær ongan ídnað, har viðurskiftini ikki eru so í lagi, at arbeiðsfólk og framleiddar vørur kunnu flytast biliga og smidliga.

Yvir 60 millióna grunnin — ella 114 millióna grunnin, sum einaferð varð sagdur at vera »valbluff« javnaðarmanna — er eisini lutvis og verður framvegis hin fremsta og týðningarmesta fortreytin figgjað, nevniliga ravmagnanin.

Ídnaðargrunnur

Afturat hesum eru at sitandi stýri við javnaðarmanna meirluta gjordir útvegir fyrri veruligum ídnaðarframlopi. Her er hugsað um nýstovnaða ídnaðargrunnin, sum beinanvegin hevur møguleika at vaksna til 20—30 milj. kr., og sum so hvørt stýri grunsins og lógting halda tað vera neyðugt kann verða óktur.

Í lotuni eru rættiliga góðir móguleikar fyrri at fáa tilvega tann neyðuga peningin til ídnaðargrunnin, harafturat er líkviditetur landskassans betri, enn ein hevur vítað um nakrantíð; men krøvini eru sjálvsagt eisini stórrí og tær ábyrgdir landið hevur neikið sær stórrí enn nakrantíð.

Utopi ella veruleiki?

Javnaðarflokkurin er fult greiður yvir, at andstöðan, kann seta seg at tæga hetta skriv okkara sundur, gera tað til látur, speikera forsprákarar tess. Ella teir fara at leika í um orð okkara um samfelagsins luttöku, ábyrgd og krøv.

Hetta taka vit tó av lottum, tí tað er einki óvanligt fyrri

okkum, at kasta verður eftir okkum, at vit smíða luftkastellir. Hetta varð sagt um móguleikan fyrri at fáa eina frælslynta stýrisskipan eftir kriggið, um móguleikan fyrri at fremja sosialu lógirnar áðrenn 1958, um 190 milj. planin í 1959, um 60 milj. grunnin í 1962 og um viljan til endurnýggjan av skipaflotanum í 1966.

Javnaðarflokkurin hevur tíkið hesar hugsanir um ídnaðarútbygging sum eitt krav, eina avbjóðing til hansara og samfelagið.

Javnaðarflokkurin letur hesa avbjóðing víðari til tín veljara, sum um stutta tíð fær høvi til at avgera, um tú vilt lita honum til at taka hesar uppgávur uppá seg.

Teir, sum aftanfyrri hugsanina standa, duga eins væl og tú at siggja, at skuldi alt hetta verið verunleiki, so eigur Føroyar ikki nærur arbeiðsmegi nokk. Men talan er heldur ikki um, at alt verður fram. Tað, vit vilja, er, at allir hesir móguleikar verða kannaðir, og flokkurin kennir seg fullvisan í, at burturur teim eydnast at fremja nokur projektir, so nógv, at vit nærkast málinum:

Arbeiði til allar hendur á sjógví og landi.

Hvat gerst neyðugt?

Vit vita eins og tú veljara, at frammanfyri liggur eitt megnararbeiði, sum vit ikki orka einsamallir, og sum einstaklingurin ikki orkar heldur, samarbeiði og stuðlan frá øllum góðum kreftum skal til.

Figgjanin verður tung, bæði fyrri einstaklingin og hitt almenna.

Hitt almenna skal eisini átaka sær ótar byrðar til útbúgving av teirri arbeiðarafjöld, spésialarbeiðarum, teknikarum, solumonnum, kvinnum, hagfrøðingum og mongum øðrum, sum starvast skulu innan hesa vinnugreinir.

Læringaviðurskiftini mugu grundbotast, og skúlar og kollegiir byggjast.

Uppvenjing á virkjunum til

Flakavirkið Bergfrost í Árnafirði

gingin, og so langt vit í dag kunnu meta um, verður tað havið vil geva okkum vera høvuðsstuðulin í samfelagsbúskapi okkara.

Vit hava í dag flótandi fiskaidnaðarvirki, og á landi eru komin flaka-, mjøl- og oljувirki í rættiliga stórum tali.

Henda útbygging heldur áfram.

Serliga áhugavert er at siggja, hvussu viðurskiftini eru grund-

tó undir aðra veidu, sum at royna eftir síld og ídnaðarfiski, tí er rætt, at menn brynja seg til at taka ímóti teirri sterkt veksandi nøgd av hesum fiski og hava tikið stig til at seta nýggja verksmiðju á stað, samstundis sum dentur verður lagdur á at fá so nógv av hesi veiðu sum háverdugur matvøkur. Hetta gevur eisini meira arbeiði.

Frammalaga á listanum má